

Tifkira

Ta' għeluq

L-elf u disa' mitt sena

Mill-migja

Ta' San Pawl

F'Malta.

Is-Sitt Sena

JANNAR - MARZU, 1960

Għadd 1

"Suber Muros Tuos Jerusalem, Constitui Custodes."

LEHEN
L-ART IMQADDSA
QARI
LI JOHROĠ KULL TLIET XHUR
MILL-KUMMISSARJAT TAL-QABAR TA' KRISTU
F'MALTA

Mitbugħ fi-"Empire Press", 266, Triq San Pawl, D-Belt.

LEHEN

L-ART IMQADDSA

QARI

MAHRUĠ MILL-KUMMISSARJAT TAL-QABAR TA' KRISTU F'MALTA

Is-Sitt Sena

JANNAR - MARZU, 1960

Ghadd 1

X'FIH DAN IL-GHADD

Wara Elf u Disa' Mija (Id-Direzżjoni) 1

L-EWWEL TAQSIMA — DAWL

Kristu jkeċċi l-Bejjiegha mit-Tempju (P. P. Saydon)	2
L-Bażilka ta' Nażaret (Fra Żarenu, O.F.M.)	4
Haram Ix-Xerif (Farid Swalah)	6
Għid il-Hammiem f'Bet-lehem (Pifan)	7
Hjiel tat-Terra Santa (Dun Xand Cortis, D.D., Miss. Apost.)	9
Kwiekeb Gerrejja (Elsie)	11
X'inhwa l-Qoran (Abu Maghli Ibn Merzuq)	14
Mill-Hamis sa'l-Hadd (Elsie)	16

IT-TIENI TAQSIMA — ĊENTENARJU

Migja u Qaghda ta' San Pawl f'Malta (Lu.)	21
L-Evanġelju ta' San Pawl (P. Serafin M. Zarb, O.P.)	26
L-Istorja ta' San Pawl	28
Ahbarijiet tal-Palestina	32
Requiescant In Pace	iii

Direzżjoni: W. R. P. Nikola Magro, O.F.M., Kummissarju tat-Terra Santa.

Amministrazzjoni: R. P. Valentin Cardona, O.F.M., Viċi Kummissarju.

Kummissarja tat-Terra Santa, Kunvent ta' Giezu, Il-Belt.

WARA ELF U DISA' MIJA

Iż-żmien ma fihx qjies. Kull darba li x-xemx titla' u tinżel, jiġifieri ddur dawra d-dinja fuqha nfisha, ngħidu li jkun għadda jum; u tliet mija u hamsa u sittin dawra minn dawn, ngħidu li huma sena. Imma fis-sewwa ż-żmien ma hu xejn. Iż-żmien ma jeżistix. Għax id-dinja ddur u tibqa' dinja; u x-xemx titla' u tinżel, u tibqa' xemx. Dak li kien eluf ta' snin ilu, hekk għadu wkoll issa.

Meta gie San Pawl Malta? Elf u disa' mitt sena ilu? Iwa; imma elf u disa' mitt sena ilu, huwa l-bierah, jew il-lum. Il-Maltin ta' dak iż-żmien kienu ruh u gisem, bhall-Maltin tal-lum. Kienu jaraw, u jisimgħu, u jikkellmu, bhall-Maltin tal-lum. Kellhom qalb li thobb u tobghod u moħħ li jahseb u jifhem, bhall-Maltin tal-lum. Wisq minnhom saru Nsara fuq l-egħmil li raw minn San Pawl, u fuq il-kliem li semgħu minnu. Imma biex emmu u sedqu, qalbhom u moħhom kienu minn qabel imhejjija; għax jekk ma jkunx hemm il-ħamrija, maħruta u magħzuqa, iż-żerriegħa ma tinbitx. Jew tinbet u targa' tmut.

Meta San Pawl kien f'Korintu, belt imgharr'ra fid-dnubiet, Gesù qallu f'dehra: "Ara li ma tibzax! Ibqa' tkellem, u ara tiskot, għax f'dil-belt għandi ħafna nies! (Attii, XVIII, 9-10). Mela, fost il-qbil u ż-żena; fost il-gideb u s-serq, f'Korintu, kien hemm għadd kbir ta' nies ta' qalbhom saffa; u kien hemm ukoll nies ta' qalb imniġġsa, imma li kienu jafu u jhossu li ma kienux qegħdin jgħixu sewwa. Kienu nies ta' Gesù. Kienu nies li jgħixu fid-dlam, imma li qegħdin jistennew id-dawl.

Malta għadha Nisranija, imma l-Paganiżmu, li biex juri lil niesna l-kruha tiegħu Alla baġhat Malta lil San Pawl, raġa' diehel f'pajjiżna. Raġa' diehel b'libsa xorta oħra minn dik li kellu qabel, imma hu Paganiżmu xorta waħda. Il-Pagani Maltin tal-lum, ma jagħtux qima lill-allat tar-ram u tal-ħaġar, imma jagħtu qima lill-allat oħra, foloz xorta waħda bħal ta' dari: 'l allat ta' personithom.

X'inhil l-ħajja ta' wisq Maltin tal-lum? X'inhil għajr xogħol u tagħmil għal haġa waħda: it-tpaxxija tagħhom infushom? Ara kif jigrū wara l-flus! Ara x'ilbies. X'ilbies u x'hejm li ma għandu xejn mir-rażna Nisranija. Ara x-xalati fuq xalati. Ara t-"Talkies" maħnuqa bin-nies. Ara ż-żfin, li jekk ma hux aġar minn tal-Pagani ta' dari, haqq li ma hux anqas ħazin minnu!

Imma f'Malta ta' daż-żmien, bħal f'Korintu ta' dari, hawn nies li jgħibu ruħhom hekk, għax ma jafux x'inhuma jagħmlu. Ma jafux, għax qatt ma daqu, il-ħlewewa u l-mistrieh u l-benna tal-ħajja miġbura. Jaħsbu li l-qofol tal-hena jinsab fis-sakra tax-xalar. Dawn jaqblilhom li jidhlu daħla fihom infushom, din is-sena, u jaraw ftit x'jidhrilhom mill-Aħbar il-gleb Malta San Pawl. Dak li xandar f'Malta San Pawl, għadu miktub fl-Ittri tiegħu, li jstgħu jaqrawhom x'hin iridu, għax xand'r u kitba minn moħħ weħed harġu, għad li dawn miktubin bil-linka u dak moqul bil-lsien. Isa, inti, mela! Rodd salib għal wiċċek, u ara x'għandek tagħmel! Għax jekk int wieħed mill-imsejnin, ħazin johroġ għażlek jekk ma tweġibx.

ID-DIREZZJONI.